

LÄROBOK I RÄKNING

FÖR

ALLMÄNNA LÄROVERKEN

AF

J. MÖLLER, L. T. LARSSON OCH N. LUNDAHL

LEKTOR

SEMINARIEADJUNKT

FOLKSKOLELÄRARE

STOCKHOLM

P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

LABORER I RYKING

STAMM-RECHNUNG

J. KOLLER, M. T. HANSSON och W. LUNDQVIST
FÖRFATTARE

STOCKHOLM 1896

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDI & SÖNER

F Ö R O R D.

Föreliggande räknebok för de allmänna läroverken är utarbetad med hänsyn till *de förändrade föreskrifter till kursindelning*, som äro gifna i kungl. kungörelsen af den 22 mars 1895 om vissa ändringar i läroverksstatgan. Bokens indelning i *årskurser* är således uppgjord därefter, och den är afsedd att innehålla allt hvad som där i kursfördelningen rubriceras under »aritmetik». Sålunda innehåller den äfven i de sista årskurserna en del exempel från planimetri och stereometri. Men däremot innehåller den icke hvad som fordras för inträde i läroverkens lägsta klass. Då detta sammanfaller med kursen inom folkskolans första klass, behöfve vi så mycket mindre medtaga detsamma, som det inrymmes i första årskursen af den af undertecknade, Larsson och Lundahl, utgifna räknebok för folkskolan, hvilken torde vara en lämplig förberedelsekurs för inträdet i de allmänna läroverkens första klass.

Kursfördelningen i ofvannämnda kungörelse är emellertid sådan, att man väl ibland kunde komma i villrådighet om hvad som bör hänföras till ett tidigare års kurs och till det efterföljandes. Detta gäller kanske mest om de två första årskurserna. Det heter nämligen, att redan i första klassen skall lärjungen erhålla »någon öfning i användandet af decimalbråk». Ett sätt att tillämpa detta vore att redan i denna klass genomgå alla räknesätten med decimalbråk men med enklare exempel, så att man exempelvis för multiplikation och division behandlade endast sådana fall, då multiplikatorn eller divisorn vore hela tal; ett annat att genomgå addition och subtraktion något utförligare samt uppskjuta det öfriga till andra klass. Vi hafva efter någon tvekan valt det senare sättet, emedan första klassens kurs, som med det förra sättet otvifvelaktigt blefve något större, synes oss vara tillräckligt omfattande ändå: inom denna klass torde hufvudsaken vara att bibringa lärjungarne så stor säkerhet och färdighet som möjligt i räkning med hela tal. Först i andra årskursen hafva vi därför — efter komplettering af inledningen till decimalbråken — infört alla räknesätten med dylika.

För en och annan torde måhända antalet exempel synas nog stort här och där, men vi hafva i allmänhet följt grundsatsen att taga *så många, att alla finge tillräckligt*; intet hindrar ju, att man kan gå förbi hvad man tycker vara för mycket. Af obenämnda exempel behöfvas ju alltid en hel mängd för den mekaniska färdighetens skull. Vi hafva dessutom gjort de flesta exemplen lätta i utförandet; vi tro, att det är nyttigare för lärjungen att räkna ut flera lättare exempel än ett mindre antal svårare; alltför många af de senare förninska också i regeln hans intresse för saken. Dock hafva vi ej alldeles uteslutit exempel med längre uträkningar (t. ex. 3:e årsk. ex. 156—180); i det praktiska lifvet kan man ju råka på äfven sådana, så att de äfven från denna synpunkt torde vara behöfliga.

Längre deduktioner och resonemanger hafva vi sökt undvika, emedan vi anse, att hvarje lärare själf förstår muntligen meddela hvad därpå han finner nödigt eller lämpligt.

Vi afsluta boken med en liten *inledning till ekvationsläran*. Men fastän den står sist, är det icke därför vår mening, att den bör genomgås sist. Vi anse det tvärt om särdeles lämpligt, att densamma genomgås så tidigt, att med dess tillhjälp vissa exempel kunna behandlas, såsom t. ex. procentexempel och andra. Helt säkert vinna dessa exempel genom att lösas med ekvationer i intresse för lärjungarne. Lund i mars 1896.

Författarne.